

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Białymstoku

LBI.410.16.2.2023

Pani
Beata Pietruszka
Podlaski Kurator Oświaty
Kuratorium Oświaty w Białymstoku
ul. Rynek Kościuszki 9, 15-950 Białystok

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/083 – Realizacja programu „Laboratoria przyszłości”

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Kuratorium Oświaty w Białymstoku ¹ , ul. Rynek Kościuszki 9, 15-950 Białystok
Kierownik jednostki kontrolowanej	Beata Pietruszka, Podlaski Kurator Oświaty ² od 26 marca 2018 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none"> 1. Realizacja programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz umiejętności podstawowych i przekrojowych dzieci i młodzieży – „Laboratoria przyszłości” przez kuratorów oświaty w zakresie oceny wniosków o udzielenie wsparcia i przekazywania środków finansowych. 2. Nadzór nad realizacją programu dotyczącego wsparcia finansowego na rozwijanie szkolnej infrastruktury oraz umiejętności podstawowych i przekrojowych dzieci i młodzieży - „Laboratoria przyszłości.
Okres objęty kontrolą	Lata 2021-2023, do czasu zakończenia kontroli.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Krzysztof Gołębiowski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBI/108/2023 z 16 czerwca 2023 r. 2. Jerzy Chwiedosik, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBI/109/2023 z 21 czerwca 2023 r. (akta kontroli str. 1-4)

---

¹ Dalej: *Kuratorium*.

² Dalej: *Kurator*.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623. Ustawa zwana dalej: *ustawą o NIK*.

II. Ocena ogólna kontrolowanej działalności⁴

OCENA OGÓLNA

Podlaski Kurator Oświaty prawidłowo wykonywał zadania powierzone mu w ramach programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz umiejętności podstawowych i przekrojowych dzieci i młodzieży – „Laboratoria przyszłości”⁵. Środki finansowe na jego realizację przyznawano organom uprawnionym do ich otrzymania, w odpowiedniej wysokości w oparciu o liczbę uczniów w szkołach, wskazaną w Systemie Informacji Oświatowej⁶. Prawidłowo dokonywano oceny wniosków i niezwłocznie przekazywano rekomendacje dotyczące wysokości przyznanego wsparcia. Terminowo przesłano również zbiorczą informację o wykorzystaniu środków w 2021 roku. Nadzór nad realizacją Programu sprawowany był właściwie i polegał głównie na weryfikowaniu sprawozdań o wykorzystaniu wsparcia, składanych przez organy prowadzące szkoły.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowe kontrolowanej działalności⁷

OBSZAR

1. Realizacja programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz umiejętności podstawowych i przekrojowych dzieci i młodzieży – „Laboratoria przyszłości” przez kuratorów oświaty w zakresie oceny wniosków o udzielenie wsparcia i przekazywania środków finansowych

Opis stanu faktycznego

1.1. W latach 2021-2022 zadania wojewody w zakresie realizacji Programu, określone w uchwale nr 129 Rady Ministrów z dnia 29 września 2021 r. w sprawie wsparcia na realizację inwestycyjnych zadań jednostek samorządu terytorialnego polegających na rozwijaniu szkolnej infrastruktury – „Laboratoria przyszłości”⁸ oraz w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 29 marca 2022 r. w sprawie realizacji rządowego programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz umiejętności podstawowych i przekrojowych dzieci i młodzieży – Laboratoria przyszłości⁹, były realizowane przez Kuratora podstawie porozumień z Wojewodą Podlaskim¹⁰, zawartych 18 października 2021 r.¹¹ i 13 kwietnia 2022 r.¹². W myśl tych porozumień Kurator zobowiązał się do:

- powołania co najmniej pięcioosobowego zespołu do oceny wniosków o udzielenie wsparcia finansowego, z trzema przedstawicielami Kuratora¹³ i dwoma przedstawicielami Wojewody (wg porozumienia z 13 kwietnia 2022 r. w skład zespołu oceniającego mogło wejść od trzech do siedmiu przedstawicieli Kuratora oraz od dwóch do pięciu przedstawicieli Wojewody);
- zapewnienia warunków do funkcjonowania zespołu oceniającego, w szczególności umożliwienia organizowania spotkań z użyciem środków komunikacji elektronicznej umożliwiających porozumiewanie się na odległość;
- przygotowania i przekazania Prezesowi Rady Ministrów listy zawierającej rekomendacje co do wysokości przyznanego wsparcia poszczególnym organom prowadzącym szkoły oraz informację o wysokości środków, które mają być przekazane na wyodrębniony rachunek Wojewody (wg porozumienia z 13 kwietnia 2022 r. środki miały być przekazywane na wyodrębniony rachunek bankowy organów prowadzących szkoły);

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dalej: *Program*.

⁶ Dalej: *SIO*.

⁷ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁸ M.P. poz. 939, dalej: *uchwała w sprawie wsparcia z 2021 r.*

⁹ Dz. U. poz. 771, dalej: *rozporządzenie w sprawie realizacji Programu z 2022 r.*, uchylone 19 sierpnia 2023 r.

¹⁰ Dalej: *Wojewoda*.

¹¹ Porozumienie z dnia 18 października 2021 r. w sprawie powierzenia prowadzenia zadania dotyczącego wsparcia na realizację inwestycyjnych zadań jednostek samorządu terytorialnego polegających na rozwijaniu szkolnej infrastruktury - „Laboratoria przyszłości”.

¹² Porozumienie z dnia 13 kwietnia 2022 r. w sprawie powierzenia prowadzenia zadania dotyczącego realizacji rządowego programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz umiejętności podstawowych i przekrojowych dzieci i młodzieży - „Laboratoria przyszłości”.

¹³ W tym z wojewódzkim koordynatorem ds. innowacji w edukacji.

- przygotowania i przekazania Wojewodzie informacji co do wysokości wsparcia przyznanego poszczególnym organom prowadzącym szkoły, które Wojewoda, po ich otrzymaniu przekaże na wyodrębniony rachunek organów prowadzących szkoły;
- przygotowania i przekazania Prezesowi Rady Ministrów, za pośrednictwem strony internetowej zapewnionej przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów, zbiorczej informacji o wykorzystaniu wsparcia;
- wykonywania kontroli sposobu i terminowości wykorzystania wsparcia (w porozumieniu z 13 kwietnia 2022 r. Kurator zobowiązał się także do monitorowania sposobu i terminowości realizacji Programu). (akta kontroli str. 5-6, 9-10)

Wykonywanie zadań w ramach Programu Kurator powierzył pięciu pracownikom, w tym dwóm zatrudnionym w Delegaturze Kuratorium Oświaty w Suwałkach, dwóm zatrudnionym w Kuratorium w Białymstoku oraz jednej osobie z Delegatury w Łomży. Ich obowiązki określono w zakresach czynności. (akta kontroli str. 14-29)

1.2. Zgodnie z warunkami zawartych porozumień Kurator zarządzeniami nr 71/2021 z 19 października 2021 r. oraz nr 35/2022 z 27 kwietnia 2022 r. powołał zespoły oceniające wnioski o udzielenie wsparcia finansowego, składane w ramach Programu przez organy prowadzące publiczne szkoły podstawowe. Skład zespołów odpowiadał wymogom określonym w § 4 ust. 13 uchwały w sprawie wsparcia z 2021 r. oraz w § 6 ust. 9 pkt 1 lit. a i b rozporządzenia w sprawie realizacji Programu z 2022 r. Zapewniono także odpowiednie warunki do funkcjonowania zespołów oceniających, m.in. poprzez możliwość porozumiewania się na odległość z wykorzystaniem aplikacji Microsoft Teams. Kurator wyjaśniła, że członkowie zespołów w bieżącej pracy zdalnej korzystali również z narzędzi Microsoft Office 365 One Drive i Excel. (akta kontroli str. 7-8, 11-13, 341-342)

W Kuratorium nie opracowano regulaminu pracy zespołów, ani nie ustalono wytycznych do oceny formalnej i merytorycznej wniosków o udzielenie wsparcia. Jak wyjaśniła Kurator: *Zapisy Uchwały nr 129 Rady Ministrów z dnia 29 września 2021 r. w sprawie wsparcia na realizację inwestycyjnych zadań jednostek samorządu terytorialnego polegających na rozwijaniu szkolnej infrastruktury - „Laboratoria przyszłości” (M.P.2021 poz. 939) nie zakładały opracowania regulaminu pracy zespołów oceniających wnioski o udzielenie wsparcia finansowego w ramach Programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz umiejętności podstawowych i przekrojowych dzieci i młodzieży - „Laboratoria przyszłości”. Po powołaniu Zarządzeniem nr 71/2021 Podlaskiego Kuratora Oświaty z dnia 19 października 2021 r. Zespołu oceniającego, Kurator oświaty zobowiązała członków zespołu do realizacji zadań wynikających z przepisów prawa, tj. dokonywania bieżącej oceny wniosków o udzielenie wsparcia finansowego w miarę ich wpływu, przekazywania na bieżąco Podlaskiemu Kuratorowi Oświaty informacji o ocenionych wnioskach, sporządzenia protokołu z przeprowadzonej oceny wniosków oraz przedłożenia go Podlaskiemu Kuratorowi Oświaty.* (akta kontroli str. 341)

1.3. W latach 2021-2022 do Kuratorium wpłynęło łącznie 531 wniosków o udzielenie wsparcia na łączną kwotę 30.762,1 tys. zł¹⁴ (130 z nich było niekompletnych lub błędnie wypełnionych – wszystkie zostały skorygowane przez organy prowadzące). Odrzucono sześć wniosków¹⁵ (na łączną kwotę 306,9 tys. zł). Nie wystąpiły przypadki podwyższenia lub obniżenia wnioskowanej kwoty. W okresie objętym kontrolą zarekomendowano wsparcie 395 szkół kwotą 30.455,2 tys. zł, w tym 332 szkół prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego (27.768,2 tys. zł) oraz 63 szkół niesamorządowych (2.687 tys. zł). (akta kontroli str. 30-84)

Analiza 30 wniosków o udzielenie wsparcia finansowego w kwocie 2.585,9 tys. zł¹⁶ (7,6% rekomendowanych wniosków) wykazała, że:

¹⁴ W tym 445 wniosków na kwotę 27.960,2 tys. zł w 2021 roku i 86 wniosków na kwotę 2.801,9 tys. zł w 2022 roku.

¹⁵ Z czego cztery wnioski złożone zostały w 2021 roku przez organy prowadzące niepubliczne szkoły podstawowe (trzy spośród tych szkół, po ponownym złożeniu wniosków, uzyskały wsparcie w 2022 roku) i dwa w 2022 roku (w tym jeden złożony po terminie i jeden dotyczący szkoły branżowej).

¹⁶ W tym 15 złożonych przez organy samorządu terytorialnego w 2021 roku i 15 złożonych przez podmioty prowadzące szkoły niesamorządowe w 2022 roku.

- wszystkie zawierały wymagane informacje;
- w ośmiu przypadkach organy prowadzące szkoły zostały wezwane do wyeliminowania błędów polegających na podaniu liczby uczniów niezgodnej z danymi wynikającymi z SIO¹⁷ lub nieprawidłowej nazwy szkoły¹⁸ (we wszystkich tych sprawach wnioski zostały skorygowane w wyznaczonym terminie¹⁹);
- rekomendacji do objęcia wsparciem finansowym udzielono wyłącznie uprawnionym organom;
- informacje o ocenionych wnioskach zespoły oceniające przekazywały Kuratorowi na bieżąco.

We wszystkich analizowanych przypadkach rekomendowana wysokość wsparcia była zgodna z wymogami określonymi w § 2 ust. 2 pkt 1 i 2 uchwały w sprawie wsparcia z 2021 r. oraz § 5 ust. 1 pkt 1, ust. 2 i 3 rozporządzenia w sprawie realizacji Programu z 2022. W jednym wniosku ustalono ją na podstawie iloczynu liczby uczniów w szkole (88) oraz kwoty 300 zł, podczas gdy w myśl postanowień § 2 ust. 2 pkt 1 lit. a uchwały w sprawie wsparcia z 2021 r., kwota wsparcia dla szkoły, w której uczy się do 100 uczniów, wynosi 30.000 zł (zespół oceniający nie wzywał organu prowadzącego szkołę do skorygowania wniosku). Przewodniczący zespołu oceniającego wyjaśnił: *Wójt Gminy Sidra, jako organ prowadzący Szkołę Podstawową w Sidrze, na podstawie wniosku dyrektora szkoły o udział w Programie rozwijania szkolnej infrastruktury oraz umiejętności podstawowych i przekrojowych dzieci i młodzieży - „Laboratoria przyszłości”, w dniu 18 października 2021 roku, złożył wniosek o udzielenie wsparcia finansowego dla Szkoły Podstawowej w Sidrze na kwotę 26 400 zł, przy liczbie 88 uczniów. Szkoły nie były zobligowane do wnioskowania o udzielenie maksymalnych kwot wsparcia, o których mowa w § 2 ust. 2 uchwały nr 129 Rady Ministrów z dnia 29 września 2021 r. w sprawie wsparcia na realizację inwestycyjnych zadań jednostek samorządu terytorialnego polegających na rozwijaniu szkolnej infrastruktury-„Laboratoria przyszłości”. W formularzu aplikacyjnym dla szkół do udziału w Programie (w załączeniu kopia formularza aplikacyjnego), w punkcie 3 dyrektorzy zachęceni byli do wnioskowania o maksymalną kwotę wsparcia. Dyrektorzy szkół mogli wnioskować o niższe kwoty, niż te, które są podane w algorytmie, w zależności od potrzeb szkoły (tak wynikało również z wyjaśnień zamieszczonych na stronie <https://www.gov.pl/web/laboratoria/pytania-i-odpowiedzi> (...)). W związku z tym, zespół oceniający wnioski nie miał podstaw do stwierdzenia, iż wnioskowana kwota została wyliczona nieprawidłowo.* (akta kontroli str. 85-224, 338-339)

Członkowie zespołów oceniających nie składali oświadczeń o bezstronności. Kurator wyjaśniła: *Przepisy prawa regulujące realizację Programu nie nakładały na członków zespołu oceniającego obowiązku złożenia oświadczenia o bezstronności. W związku z tym członkowie nie złożyli wspomnianego oświadczenia. Nie wystąpiły przypadki wyłączenia członka zespołu oceniającego z wyżej wskazanego powodu.* (akta kontroli str. 341)

1.4. W Kuratorium nie opracowano zasad (wytycznych) do udzielania rekomendacji co do wysokości wsparcia przyznanego organom prowadzącym szkoły. Kurator wyjaśniła: *Zasady udzielania rekomendacji co do wysokości wsparcia przyznanego organom prowadzącym szkoły zostały określone w przepisach prawa regulujących realizację Programu, tj. uchwale nr 129 Rady Ministrów z dnia 29 września 2021 r. (...) oraz rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 29 marca 2022 r. (...). W związku z powyższym zespół pracował w oparciu o wytyczne zawarte w wyżej wskazanych aktach prawnych. Wsparcie mogła otrzymać każda szkoła podstawowa, która zgłosiła się do Laboratoriów Przyszłości, składając wniosek o udzielenie wsparcia finansowego oraz zapewniła warunki lokalowe umożliwiające korzystanie z wyposażenia zakupionego w ramach wsparcia (...).* (akta kontroli str. 342)

¹⁷ Siedem przypadków.

¹⁸ Jeden przypadek.

¹⁹ W terminie od 3 do 7 dni w przypadku wniosków składanych w 2021 roku, jednak nie później niż do 30 listopada 2021 r. (najpóźniej skorygowany wniosek został złożony 18 listopada 2021 r.) i od 3 do 23 dni w przypadku wniosków z 2022 roku, jednak nie później niż do 19 września 2022 r. (najpóźniejszą korektę złożono 10 czerwca 2022 r.).

Listy zawierające rekomendacje oraz informacje o wysokości środków, przekazywano Wojewodzie oraz Prezesowi Rady Ministrów w terminie do pięciu dni od przedstawienia przez zespół oceniający informacji o ocenianych wnioskach. (akta kontroli str. 225-300)

Sprawozdanie z realizacji Programu za 2021 r. zostało przekazane Prezesowi Rady Ministrów terminowo, tj. 15 marca 2022 r. i zawierało m.in.: kwotę wykorzystanego wsparcia z podziałem na organy prowadzące oraz wyszczególnieniem szkół, w których realizowano zadania, zestawienie ilościowo-wartościowe wydatków, ocenę zakresu spożytkowanego wsparcia oraz informację o trudnościach przy jego wykorzystywaniu. Spośród 332 szkół biorących udział w Programie 327 placówek (98,5%) oceniło go bardzo pozytywnie lub pozytywnie (odpowiednio 204 i 123), cztery szkoły wyraziły ocenę neutralną, jedna zaś negatywną. Na brak trudności wskazało 298 szkół (89,8%). Pozostałe placówki zwróciły uwagę na: długi czas oczekiwania na dostawę sprzętu (15 szkół), brak lub niewystarczającą liczbę szkoleń (14) i zbyt krótki czas na realizację zadania (5). (akta kontroli str. 301-334)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie realizację przez Podlaskiego Kuratora Oświaty Programu „Laboratoria przyszłości” w zakresie oceny wniosków o udzielenie wsparcia.

OBSZAR

2. Nadzór nad realizacją programu dotyczącego wsparcia finansowego na rozwijanie szkolnej infrastruktury oraz umiejętności podstawowych i przekrojowych dzieci i młodzieży – „Laboratoria przyszłości”

Opis stanu
faktycznego

W latach 2021-2022 nie przeprowadzono kontroli w zakresie prawidłowości i terminowości wykorzystania wsparcia finansowego, udzielonego w ramach Programu. Kurator wyjaśniła: *W latach 2021-2022 nie został powołany zespół kontrolny (...). W tym miejscu należy wskazać, że zgodnie z harmonogramem programu, jego realizacja rozpoczęła się 15 września 2021 r. od konsultacji dotyczących katalogu wyposażenia dla szkół samorządowych, natomiast 30 czerwca 2023 r. minął ostateczny termin na zaopatrzenie szkół w wyposażenie z katalogu podstawowego Laboratoriów Przyszłości. W terminie do 30 września 2023 r. zostanie przekazana Prezesowi Rady Ministrów zbiorcza informacja o wykorzystaniu wsparcia przez szkoły. Wobec powyższego powołanie zespołu kontrolnego, o którym mowa w porozumieniu z dnia 18 października 2021 r. i z dnia 13 kwietnia 2022 r. zawartym pomiędzy Wojewodą Podlaskim a Podlaskim Kuratorem Oświaty nastąpi po zakończeniu czynności wynikających z harmonogramu programu.* (akta kontroli str. 342-343)

Nadzór nad realizacją Programu – jak wyjaśniła Kurator – odbywał się głównie poprzez:

- weryfikowanie wniosków o dofinansowanie na podstawie danych SIO,
- przekazywanie Prezesowi Rady Ministrów list zawierających rekomendacje co do wysokości wsparcia,
- weryfikowanie (w marcu 2022 roku i marcu 2023 roku) sprawozdań składanych przez organy prowadzące o wykorzystaniu wsparcia przez szkoły. (akta kontroli str. 343)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie nadzór sprawowany przez Kuratora nad realizacją Programu „Laboratoria przyszłości”.

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie

21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 *ustawy o NIK*, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Białystok, dnia 18 września 2023 r.

Kontroler:
Krzysztof Gołębiewski
główny specjalista kontroli państwowej
/podpisano elektronicznie/

p. o. DYREKTORA DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Białymstoku
Janusz Pawelczyk
/podpisano elektronicznie/